

EFOP-3.2.3-17-2017-00058

Digitális környezet a köznevelésben a Református Egyházközség által fenntartott oktatási intézményekben

IT BIZTONSÁG

INFORMÁCIÓS FÜZET

DIÁKOK
RÉSZÉRE

2021.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFETKETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Mi az az IT biztonság? Miért kell beszélni róla?	4
Internet függőség	5
Beszéljünk őszintén az Internet veszélyeiről is!	7
1. Internetes játékok	8
2. Online zaklatás (cyberbullying), erőszak az interneten	9
3. Az ismerkedés veszélyei	10
4. Kamu oldalak, álhírek az interneten	11
5. Ami az internetre kikerült, annak örökre nyoma marad	12
6. Vírusok és kémprogramok	13
7. Az internetes vásárlás veszélyei	14
A biztonságos internethasználat kilenc alapszabálya	15
Ajánlott weboldalak:	17
Forrás:	17
Jegyzetek	18

Mi az az IT biztonság? Miért kell beszélni róla?

Mai felgyorsult világunkban rengeteg infokommunikációs eszközt használunk az otthonunkban, és az iskolában is. Szabadidőnkben közösségi oldalakat használunk, online játékokat játszunk, információkat, képeket, videókat osztunk meg másokkal, ismerkedünk, lájkolunk, kommentelünk.

A szolgáltatók törekszenek arra, hogy biztonságos környezetet teremtsenek számunkra, mégis egyre több veszélynek vagyunk kitéve, ha nem vagyunk kellő képpen körültekintőek. Ez a füzet abban nyújt számodra segítséget, hogy miként legyél biztonságban internetezés közben.

Internet függőség

Te mikor kaptad meg az első okos eszközödet? Szeretsz valódi kapcsolatokat építeni vagy inkább a virtuális térben érzed jól magad?

- Ma már sok 3-4 éves gyerek kap ajándékba valamilyen kütyüt, amit hamarabb megtanul kezelni, mint a felnőttek. Ez teljesen jól van így, amíg azt nem veszed észre, hogy a valós kapcsolatokban nehezen ismered ki magad.
- Az igazi társakkal való közös beszélgetéseket, a játékot, a különböző vélemények ütköztetését nem pótolja az internet, a társas viselkedés szabályait csak valós térben lehet megtanulni, a virtuális valóságban ez nem fog menni.
- A veszély: függőség kialakulása. Teszteld le, téged mennyire fenyeget az internet függőség! Válaszolj az alábbi oldalon lévő teszt kérdéseire és megtudod kell-e változtatnod internetezési szokásaidon.

<http://www.kamaszpanasz.hu/tesztek/194>

Ha úgy érzed, változtatni kell, akkor itt van néhány tipp, hogy mit tehetsz:

- Határozd meg előre, mennyi időt szeretnél a számítógép előtt tölteni. Segíthet, ha a netezést a házi elvégzése után, „jutalomként” iktatod be. Minden este azonos időben kapsz ki a gépet!
- Töltsd mással a szabadidőd: hívj át egy barátot, menj el sportolni, koncertre, színházba, múzeumba, vagy zenéj, olvass unatkozás helyett!
- Tölts több időt a barátokkal, családdal. Ők támogatnak, elterelik a figyelmedet a netezésről, és nem utolsó sorban meghallgatják a problémáidat!
- Tekints az internetre úgy, mintha eszköz lenne, összpontosíts az aktuális feladat megoldására!
- Gondold át, mi okozhatja a kialakult függőséget – stressz, depresszió vagy unalom gyötör?

Kérj segítséget, ha szükséges!

Beszéljünk őszintén az Internet veszélyeiről is!

Legfontosabb, tudnod azt, hogy szüleidtől, tanáraidtól mindig megkapod azt a segítséget, amire szükséged van. Merj kérdezni, szükség esetén segítséget kérni! Ez hozzájárul ahhoz is, hogy az interneten nagyobb biztonságban legyél. Teljesen biztonságos internet nincs, de megtanulhatod a legfontosabb szabályokat, azt, hogyan jelezd, ha baj van, problémás helyzetbe kerültél!

1. Internetes játékok

Ezek gyakran kéretlenül, akár böngészés közben jelennek meg. Fontos tudnod, mire figyelj mielőtt bármelyiket elindítanád:

- Kell-e regisztrálni? Milyen adatokat kell megadni?
- Pénzbe kerül-e?
- Más játékosokkal (idegenekkel) kapcsolatba kerülsz-e a játék során?
- A videokamera aktív-e a játék során?

2. Online zaklatás (cyberbullying), erőszak az interneten

Az online térben a gyerekek gyakran nem kímélik egymást, igazi adok-kapok zajlik, ahol az elkövető sokszor egyben áldozat is. Sok esetben a zaklató nem érzi úgy, hogy amit tett bántó a másik fél számára. A kölcsönös bizalmon alapuló szülő-gyerek kapcsolat ilyen esetekben is sokat segít. Tudd, hogy a szüleid támogatására akkor is számíthatsz, ha butaságot csináltál.

Hogyan előzhető meg?

- Fontos tudnod, hogy az online térben leírt bántó szó ugyanúgy fáj, mint a szemtől szembe mondott. A küldés gomb megnyomása előtt gondold át még egyszer, hogy egy vagy két nap elteltével is ugyanazt írnád-e? A dühös emberek olyat is megtesznek, amit egyébként nem tennének.
- Ha olyan képet, videót töltesz fel, amin más is szerepel, az összes szereplő hozzájárulása szükséges. Gyerekről csak a szülő hozzájárulása után lehet nyilvánosan posztolni!
- Ne továbbíts, ne ossz meg olyan dolgot, amiből később bajod lehet!

3. Az ismerkedés veszélyei

Nem tudhatjuk, hogy az újonnan megismert „barát” valóban az, akinek mondja magát.

Intő jelek:

- Nincsenek kommentek a képei alatt.
- Alig van ismerőse, követője.
- Nincsenek közös képei az osztálytársaival.
- Túlságosan kedves, hízelgő.
- Bizalmas dolgokat mond el magáról és azokról érdeklődik.
- Személyesen akar veled találkozni.

Óvintézkedések:

- Csak a személyes ismerősöket igazold vissza.
- Az ismerőseid listája ne legyen látható.
- A közösségi oldalad profil beállítása legyen privát (a felhasználó dönti el, ki láthatja).
- Ismerd meg, és tartsd be a közösségi oldal által ajánlott biztonsági előírásokat.
- Interneten megismert „baráttal” ne találkozz egyedül, kérj meg egy felnőttet, hogy kísérjen el.

4. Kamu oldalak, álhírek az interneten

Ma már minden kicsit is gyakorlott felhasználó indíthat saját weboldalt vagy indíthat blogot. Ez azzal a veszéllyel is jár, hogy megszorodtak azok az oldalak, amik álhírek terjesztésére szakosodtak. Céljuk az internet használók megtévesztése, befolyásolása. Magunk is hozzájárulhatunk ezen álhírek terjesztéséhez, ha megosztjuk például a Facebookon.

Hogyan dönthetjük el, hogy egy hír igaz-e vagy hogy egy oldal hiteles-e?

Néhány szabály:

- Gyanús, ha nincs feltüntetve egy cikk szerzője.
- Gyanús, ha valamit lájkolni kell ahhoz, hogy megnézhessek.
- Ha valami nagyon hihetetlennek tűnik, az általában az is pl. csodaszerekről szóló hírek, amik fiatalítanak, fogyasztanak vagy éppen gyógyítják a rákot.
- Gyanakodj akkor is, ha az oldal neve nagyon hasonlít közismert hiteles oldalak nevére vagy ha rákeresel az oldalra nem kapsz találatot.
- Érdeemes megnézni a kamu oldalak aktuális listáját.

5. Ami az internetre kikerült, annak örökre nyoma marad

Az online világban tett cselekedeteinknek ugyan olyan következményei lehetnek, mintha a valós világban tettük volna. Egy sértő bejegyzés törlése nem oldja meg a problémát, attól, hogy nem látod, az már felkerült az internetre, „önálló életet él”, nem tudod visszafordítani.

Mire ügyelj?

- Kerüld a meggondolatlan, első felindulásból tett bejegyzéseket, kommenteket.
- A feltöltött képekkel mások visszaélhetnek, megváltoztathatják – még a megosztás előtt gondolkodj.
- Saját magadról készült és továbbküldött kép azt is bajba sodorja, akinek a gépén megtalálják.
- Olyan felvételt még a legjobb barátoddal se ossz meg, ami büntetőjogi felelősséget von maga után.

6. Vírusok és kémprogramok

Minden internethez kapcsolódó számítógép ki van téve a számítógépes vírusok, kémprogramok, hackerek támadásainak. 100%-os védelem sajnos nem létezik, de minimálisan csökkentheted a fenyegetettséget vírusirtó programok használatával, megfelelően beállított tűzfalal. Fontos, hogy az adott program legfrissebb verziója fusson a gépeden.

7. Az internetes vásárlás veszélyei

A webáruházakban való vásárlást egyre többen részesítik előnyben, mert gyors és kényelmes, határok nélküli, óriási a kínálat. Csalókkal azonban itt is találkozhatunk, sok bosszúságtól kímélhetjük meg magunkat, ha körültekintően vásárolunk. Ha interneten akarsz vásárolni kérd nagykorú segítségét!

- Bankok, pénzüzetek soha nem kérnek adatokat e-mailben.
- Érdemes leellenőrizni a weboldalt, ahonnan vásárolni szeretnél – gyakoriak a hamis oldalak.
- Ismeretlen feladótól érkező e-mailben szereplő linkre nem szabad rákattintani.
- Netbankos fizetés esetén kérj sms vagy token szolgáltatást a tranzakciókról.
- Ha más is használja a számítógépet nem szerencsés, ha engeded a böngészőnek, hogy megjegyezze a jelszavakat.
- Érdemes tisztában lenni az internetes vásárlásra (e-mailben, telefonon leadott rendelések, teleshop) vonatkozó fogyasztóvédelmi szabályokkal.

A biztonságos internethasználat kilenc alapszabálya

1. Soha, semmilyen körülmények között ne mondd el vagy mutasd meg másnak a felhasználói azonosítót és a jelszavadat (még a barátaidnak se)!
2. A képernyőn látható neved soha ne tartalmazzon személyes adatot, így például a születésnapodat, a hobbidat, a szülővárosod vagy az iskolád nevét stb.!
3. Soha ne küldj el e-mailben vagy csevegés közben személyes adatot (ez a saját adataidra és mások adataira egyaránt vonatkozik)!
4. Ne ossz meg olyan fényképeket internetes ismerőseiddel, amelyek téged, a családtagjaidat vagy az otthonodat ábrázolják!
5. Soha ne nyiss meg ismeretlen forrásból származó e-maileket! Megnyitás nélkül TÖRÖLD őket!

6. Ha gonoszkodó, csúfolódó, fenyegető megjegyzéseket kapsz, ne válaszolj rájuk! Lépj ki az alkalmazásból, és szólj a szüleidnek!
7. A világhálón közzétett információkat más is láthatja, ezért jól gondold meg, mit írsz le, és kinek küldöd el!
8. Ne szervezz személyes találkozót az internetes ismerősséddel, „barátoddal”!
9. **HA KÉTSÉGEID VANNAK:** mindig kérj segítséget a szüleidtől!
Ha bizonytalan vagy, jelentkezz ki, vagy zárd be az oldalt.

Ajánlott weboldalak:

- <https://privacy.thewaltdisneycompany.com/hu/biztonsagos-internethasznalat/>
- www.biztonsagosinternet.hu
- www.kek-vonal.hu
- www.saferinternet.hu
- www.yelon.hu
- www.hipersuli.hu

Forrás:

- Telenor – Hogyan beszéljünk a gyerekekkel az internetről? című kiadvány
- <https://digitalisgyermekvedelem.hu/platformok>
- Fotók forrása: pixabay.com, pexels.com, freepik.com

The logo for Széchenyi 2020, featuring the text "SZÉCHENYI 2020" inside a blue teardrop shape with a white shadow, set against a white square background.

SZÉCHENYI
2020

Kiadó:

Szentes – Nagytemplomi Református Egyházközség

2021.

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE